

ISLAM I MUSLIMANI U ETIOPIJI

Ime Etiopija je vrlo staro, potječe od starih Grka a znači: *narod spaljenih lica*, a prvi ih je tako nazvao povjesničar Hiroteodor. Ime Etiopija je dugo vremena bilo zaboravljeno i radije se upotrebljavao arapski naziv Habeša (Abesinija) Samo ime Habeš na jednom od mjesnih jezika znači *melezi*. Za vrijeme kralja Menlika Drugog ponovo je upotrijebljeno ime Etiopija. Crno etiopsko stanovništvo su autohtoni stanovnici Etiopije, ali su u nekoliko ratova potisnuti na jug zemlje gdje se danas nalaze.

Treba istaći povijesnu činjenicu da je Etiopija bila prva strana zemlja u povijesti na koju je kročila muslimanska noga, a njeni stanovnici, a posebice kralj bili su prvi koji su upoznali islam prije nego se proširio po cijelom Arapskom poluotoku i Bliskom istoku. Bilo je to 615 godine, kada su muslimani u Mekki terorizirani od strane pogana, vidjevši da ih nitko ne može zaštititi, Muhammed alejhis-selam šalje grupu ugroženih u Abesiniju jer je po njemu tamo pravičan vladar koji će ih zaštititi, ali i zbog geografske blizine također. Tako je od samog početka islam uspostavio s ovom zemljom dobrosusjedske odnose. Ne mali broj Abesinaca je prihvatio islam, a među njima je bio i kralj Ashamet Nagaš kome je Muhammed alejhis-selam u znak zahvalnosti, čuvši da je umro, klanjao dženazu-gaib u Medini.

Etiopija je bila prva kršćanska zemlja u Africi i njeno kršćanstvo smatra se jednim od najstarijih na svijetu.

Širenje islama u Africi počinje početkom drugoga stoljeća hidžre. Muslimanski trgovci koji su plovili Crvenim morem posjećivali su etipske luke i putem trgovine širili islam. Već u petom stoljeću bilo je toliko muslimana da su osnovali svoju kraljevinu sa glavnim gradom Harare. Danas je ta zemlja poznata pod imenom Eritreja koja je uz Somaliju bila dio velike Etiopije.

Početkom desetog stoljeća hidžre, ili 16-og n.e. etiopske vlasti šalju izaslanstvo u Vatikan, Britaniju, Rusiju i Španjolsku i traže oružanu pomoć od ovih zemalja u borbi protiv narastajućeg islama. U svojoj poruci kršćanskom svijetu tvrde da su okruženi *islamskim i da im prijeti utapanje u njemu*. Nakon što su dobili oružje napadaju odmetnuti grad Harare i dopiru do samog predgrađa. Njihovom napadu suprotstavio se Imama Ahmed Ibrahim protjeravši ih sve do grada Maksuma, njihove prijestolnice. Ovaj veliki borac ovladao je Etiopijom punih 16 godine. Za njegovo vrijeme broj muslimana je jako porastao tako da je prema tim izvješćima dosegao 90% stanovništva. Za vrijeme vlasti imama Ahmeda sagrađeno je 90 džamija od koji neke još i danas postoje. Godine 1527 imam Ahmed Ibrahim je ovladao cijelom teritorijem Etiopije. Tada na

stranu kršćana stupa portugalska vojska koja se u to vrijeme nalazila na Indijskom potkontinentu. U neravnopravnoj bici zbog prevelike vatrene moći na strani Portugalaca imam Ahmed Ibrahim gine 1537 godine. Za vrijeme etiopskog kralja Jovana, velikog neprijatelja islama, pitanje opstanka islama na ovom području dovedeno je u pitanje. Muslimanima u pomoć stiže egipatska vojska pod zapovjedništvom Reufa-paše 1875 godine. Nakon pobjede muslimanske vojske na islam prelaze poganska plemena Oromo. Nakon revolucije pokreta Mehdije u Sudanu, egipatska vojska napušta Harare, što je bio znak za etiopskog kralja Menlika da napadne muslimanske krajeve i pokori Harare i stavi ga pod svoju vlast. Tako je 1887 godine grad Harare pao u ruke kršćana nakon četiri stoljeća muslimanske vlasti. Kada je umro kralj Menlik 1913 godine na vlast dolazi njegov unuk Lidž Jasu koji je na opće iznenađenje i zgražanje kršćana prihvatio islam i sa zastave skinuo križ i na njegovo mjesto dao izvesti polumjesec i napisati *La ilahe illellahu Muhammedun resulullahi*. Kršćanske zemlje, prije svega Engleska, Francuska, Rusija i Italija nezadovoljne ovim potezom etiopskog kralja omogućavaju njegovo zbacivanje s vlasti, a na njegovo mjesto postavljaju Hajli Selasija koji odmah organizira suđenje Lidž Jasi i osuđuje ga na 20 godina zatvora. U zatvoru je umro prije nego je izdržao kaznu 1936 godine. Car Hajli Selasije vladao je zemljom čvrstom rukom punih 50 godina uništavajući pritom utjecaj islama na ovu zemlju. Još do danas muslimani u Etipiji unatoč činjenici da ih je prema najnovijim istraživanjima iz 2006. godine oko dvije trećine. Unatoč muslimanskoj većini u Etiopiji samo 22% poslanika u Skupštini su muslimani, a u Vladi samo su trojica ministara muslimani od njih 18. Siromaštvo i golema nepismenost muslimane drži daleko od vlasti i uprave državom.

Prema popisu iz 1994. godine u Etiopiji živi 33,9% muslimana ili 25,000.000 od ukupno 75,000.000 stanovnika ove zemlje. S druge strane neke zapadne procjene govore da u zemlji živi oko 45% muslimana. U glavnom gradu Adis Abebi živi između 30 i 36% muslimana. Arapski jezik je službeni u pet pokrajina od ukupno trinaest.

Mali broj muslimana pripada bogatom staležu i to uglavnom zemljoposjednicima, dok su velika većina pripadnici siromašnog sloja većinom zemljoradnici i stočari. Muslimani Etiopije imaju svoj Savjet koji upravlja Zajednicom koju čine 160 vjerskih škola (medresa) i 170 džamija.

Džamija u Bahardaru

Džamija u glavnom gradu Adis Abebi

Džamija u Harareu

Islamski kulturni centar Šejh Zajed bin Sultan u Adis Abebi

Jedan od najstarijih rukopisa Kur'ana u svijetu čuva se kod muslimana u Etiopiji